

Aktia Oyj:n hallinnointiraportti

Aktia Oyj:n hallitus on hyväksynyt tämän raportin 28.2.2011.

Raportti on laadittu hallituksen toimintakertomuksesta erillisenä selvityksenä.

Hallinnointitapaan liittyvät suositukset

Voimassa olevan lainsäädännön ja yhtiöjärjestyksen lisäksi Aktia noudattaa Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n lisäyhtiöiden hallinnointikoodia (Hallinnointikoodi). Aktia noudattaa Hallinnointikoodin suosituksia kaikilta osin lukuun ottamatta suositusta 8 (hallituksen jäsenten valinta) ja suosituksia 28 (nimitysvaliokunnan perustaminen), 29 (nimitysvaliokunnan jäsenet ja jäsenten valinta), 30 (nimitysvaliokunnan tehtävät) ja 40 (palkitsemista koskeva päätöksentekojärjestys).

Poikkeukset suosituksista

Suosituksista 8 ja 40 poiketen Aktian yhtiökokous valitsee hallintoneuvoston, jonka tehtävänä on puolestaan muun muassa valita Aktian hallitus, päättää hallituksen jäsenten palkkioista sekä päättää asioista, jotka koskevat toiminnan merkittävää supistamista tai laajentamista. Aktian osak-

keenomistajat ovat vahvistaneet sanotun päätöksentekojärjestyksen voimassa olevassa yhtiöjärjestyksessä. Sen arvioidaan heijastavan yhtiön paikallisstrategiaa ja helpottavan sen implementointia.

Aktian hallitus ei ole valinnut keskuudestaan nimitysvaliokuntaa, minkä vuoksi Aktia poikkeaa Hallinnointikoodin suosituksista 28, 29 ja 30. Syy poikkeuksiin on se, että hallintoneuvosto valitsee hallituksen jäsenet ja hallintoneuvoston puheenjohtajisto vastaa hallituksen kokoonpanoon, nimitykseen ja palkkaukseen liittyvien asioiden valmistelusta.

Hallinnointikoodi verkossa

Hallinnointikoodi on julkisesti saatavilla Arvopaperimarkkinayhdistyksen verkkosivuilla osoitteessa www.cgfinland.fi.

Hallituksen kokoonpano ja tehtävät

Aktian hallitus vuonna 2010

Nimi	Syntymävuosi	Arvo ja päätoimi
Dag Wallgren, puheenjohtaja	1961	kauppatieteiden maisteri, toimitusjohtaja, Svenska litteratursällskapet i Finland r.f.
Nina Wilkman, varapuheenjohtaja	1958	oikeustieteen kandidaatti, varatuomari, väitöskirjan valmistelu
Marcus H. Borgström	1946	maa- ja metsätaloustieteiden maisteri, maatalousneuvos, maatalousyrittäjä, Östersundom gård
Hans Frantz	1948	valtiotieteen lisensiaatti, yliopettaja, Vaasan ammattikorkeakoulu
Lars-Erik Kvist	1945	ekonomi
Nils Lampi	1948	diplomiekonomi, konserninjohtaja, Wiklöf Holding Ab
Kjell Sundström	1960	kauppatieteiden maisteri, toimitusjohtaja, Stiftelsen för Åbo Akademi
Marina Vahtola	1963	kauppatieteiden maisteri, toimitusjohtaja, Oral Hammaslääkärit Oyj

Vuonna 2011 hallituksen kokoonpano on sama kuin edellä esitetty.

Hallituksen arvion mukaan kaikki hallituksen jäsenet ovat Hallinnointikoodin tarkoittamalla tavalla riippumattomia suhteessaan Aktiaan. Kartoitettaessa riippuvuussuhteita Hallinnointikoodissa tarkoitettuihin merkittäviin osakkeenomistajiin (vähintään 10 %:n omistus osakkeiden tai äänten kokonaismäärästä) on todettu, että hallituksen varapuheenjohtaja Nina Wilkman on Stiftelsen Tre Smeder -säätiön hallituksen jäsen ja hallituksen jäsen Kjell Sundström Eläkevakuutusosakeyhtiö Veritaksen hallituksen puheenjohtaja. Marcus H. Borgström, Hans Frantz, Lars-Erik Kvist, Nils Lampi, Marina Vahtola ja Dag Wallgren eivät ole riippuvuussuhteessa merkittäviin osakkeenomistajiin.

Hallitus edustaa Aktiaa ja vastaa yhtiön johtamisesta lain, yhtiöjärjestyksen ja hallintoneuvoston antamien ohjeiden mukaisesti. Hallituksen yksittäistapauksissa jäsenilleen antamia tehtäviä lukuun ottamatta hallituksen jäsenillä ei ole henkilökohtaisia yhtiön hallintoon liittyviä tehtäviä.

Yhtiöjärjestyksen mukaan Aktian hallitukseen kuuluu vähintään 5 ja enintään 12 varsinaista jäsentä, joiden toimikausi on yksi kalenterivuosi. Henkilöä, joka on täyttänyt 67 vuotta ennen toimikauden alkua, ei voida valita Aktian hallituksen jäseneksi. Hallintoneuvosto nimittää hallituksen kalenterivuodeksi kerrallaan. Hallintoneuvosto nimittää myös hallituksen puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan. Hallituksen jäseniä ei nimitetä erityisessä nimitysjärjestyksessä.

Hallitus on päätäntävaltainen, kun yli puolet sen jäsenistä, mukaan lukien puheenjohtaja tai varapuheenjohtaja, on läsnä. Hallituksen jäsen ei saa kuulua hallintoneuvostoon.

Hallituksen hyväksymässä työjärjestyksessä on yksityiskohtaisempi määrittely hallituksen yleisistä tehtävistä, kokousrutiineista, kokouspöytäkirjoista, varsinaisista kokousasioista, hallituksen kokouksissa käsiteltävien asioiden valmistelusta ja esittelystä sekä raportointirutiineista.

Vuonna 2010 hallitus piti 13 kokousta. Lisäksi hallitus teki 5 kertaa erillispäätöksen hallitukselle kuuluvassa asiassa.

Hallituksen jäsenten läsnäolo kokouksissa vuonna 2010

Nimi	Läsnäolo
Wallgren Dag, puh.joht.	13/13
Borgström Marcus	13/13
Frantz Hans	12/13
Kvist Lars-Erik	10/13
Lampi Nils	13/13
Sundström Kjell	13/13
Vahtola Marina	13/13
Wilkman Nina viceordf.	11/13

Hallituksen valiokuntien kokoonpano ja tehtävät

Hallitus on nimittänyt keskuudestaan kolme valiokuntaa, joiden tehtävänä on päättää määrätyistä asioista sekä valmistella asioita hallituksen käsittelyyn.

Riskivaliokunta voi sille annetuissa puitteissa tehdä itsenäisiä päätöksiä riskinottoon ja riskinhallintaan liittyvissä asioissa. Valiokunta vahvistaa lisäksi riskejä koskevat mittaus-, limiitti- ja raportointirakenteet, hallinnoi pääomanhallintaprosessia ja vahvistaa taloudellisen pääoman laskentamenetelmät sekä käsittelee riskejä koskevaa raportointia ja valmistele hallituksen päätettäväksi menevät riskejä koskevat asiat. Vuonna 2010 valiokunta piti 10 kokousta.

Riskivaliokunnan jäsenet ja näiden läsnäolo kokouksissa vuonna 2010

Nimi	Läsnäolo
Sundström Kjell, puh.joht.	10/10
Borgström Marcus	10/10
Kvist Lars-Erik	10/10
(Wallgren Dag, puh. joht.	1/10
- läsnä vain ensimmäisessä kokouksessa, jonka jälkeen Sundström tuli Wallgrenin sijalle riskivaliokunnan puheenjohtajaksi)	

Tarkastusvaliokunta valmistele hallituksen päätökset koskien tilinpäätösten ja osavuosikatsausten ennakkotietoja. Valiokunta päättää sisäisen tarkastuksen periaatteista, vahvistaa konsernin sisäisen tarkastussuunnitelman ja päättää sääntöjen noudattamista koskevista rutiineista ja menettelytavoista. Valiokunta tutustuu ulkoisen tilintarkastajan, sisäisen tarkastuksen sekä compliance-toiminnon raportteihin ja arvioi muun sisäisen raportoinnin riittävyyttä. Tarkastusvaliokunta arvioi tilintarkastajan tai tilintarkastusyhteisön riippumattomuutta ja erityisesti liitännäispalvelujen tarjontaa. Vuonna 2010 valiokunta piti 8 kokousta.

Tarkastusvaliokunnan jäsenet ja näiden läsnäolo kokouksissa vuonna 2010

Nimi	Läsnäolo
Wilkman Nina, puh.joht.	8/8
Frantz Hans	7/8
Lampi Nils	8/8

Palkitsemis- ja corporate governance -valiokunta valmis-

telee ja esittelee hallitukselle päätösehdotuksia, jotka koskevat konsernin johdon palkkauksen ja kannustejärjestelmien suuntaviivoja, toimitusjohtajan tärkeimpien yhtiön ulkopuolisten tehtävien hyväksymistä sekä konsernin hallinto- ja ohjausjärjestelmien kehittämiseen liittyviä asioita. Vuonna 2010 valiokunta piti 3 kokousta.

Palkitsemis- ja corporate governance -valiokunnan jäsenet ja näiden läsnäolo kokouksissa vuonna 2010

Nimi	Läsnäolo
Wallgren Dag, puh.joht.	3/3
Borgström Marcus	3/3
Frantz Hans	1/3
Vahtola Marina	3/3
Wilkman Nina	2/3

Hallintoneuvoston kokoonpano ja tehtävät

Aktian hallintoneuvosto vuonna 2010

Nimi	Syntymävuosi	Arvo ja päätoimi
Henry Wiklund, puheenjohtaja	1948	kauppätieteiden maisteri, kamarineuvos
Christina Gestrin, varapuheenjohtaja	1967	maa- ja metsätaloustieteiden maisteri, kansanedustaja
Patrik Lerche, varapuheenjohtaja	1964	kauppätieteiden maisteri, toimitusjohtaja, Elinkorkolaitos Hereditas
Henrik Sundbäck, varapuheenjohtaja	1947	maa- ja metsätaloustieteiden maisteri, rahoituskonsultti
Lorenz Uthardt, varapuheenjohtaja	1944	agrobiologi, valtiotieteen tohtori, eräneuvos
Bo-Gustav Wilson, varapuheenjohtaja	1947	kauppätieteiden maisteri, tarkastuspäällikkö
Harriet Ahlnäs	1955	diplomi-insinööri, rehtori, Yrkesinstitutet Practicum, toimitusjohtaja, Svenska Framtidsskolan i Helsingforsregionen
Johan Bardy	1954	oikeustieteen kandidaatti, asianajaja, Asianajotoimisto Bardy Rahikkala
Anna Bertills	1979	valtiotieteen maisteri, toimitusjohtaja, Folkhälsan Utbildning Ab
Roger Broo	1945	valtiotieteen maisteri, kanslianeuvos
Sten Eklundh	1960	kauppätieteiden maisteri
Agneta Eriksson	1956	filosofian maisteri, johtaja, Sydostens landskapsförbund r.f.
Håkan Fagerström	1956	metsänhoitaja, toimitusjohtaja, Svenska småbruk och egna hem Ab
Christoffer Grönholm	1949	valtiotieteen tohtori, kansliapäällikkö, Svenska Folkskolans Vänner r.f.
Peter Heinström	1944	konsuli
Gun Kapténs	1957	valtiotieteen kandidaatti, kunnanjohtaja Luoto
Erik Karls	1947	maanviljelijä, toimitusjohtaja
Kari Kyttälä	1943	oikeustieteen kandidaatti, varatuomari
Bo Linde	1946	diplomiekonomi, puutarhaneuvos, toiminnanjohtaja, Österbottens svenska producentförbund r.f.
Per Lindgård	1946	opettaja
Kristina Lyytikäinen	1946	sosionomi, yksityisyrittäjä
Håkan Mattlin	1948	valtiotieteen lisensiaatti, kanslianeuvos, ylijohdaja, opetus- ja kulttuuriministeriö
Clas Nyberg	1953	diplomi-insinööri, maatalous- ja turismissyrittäjä, Nybergs Varpet
Jorma J Pitkämäki	1953	kauppätieteiden maisteri, ylijohdaja
Henrik Rehnberg	1965	insinööri, maanviljelijä
Gunvor Sarelin-Sjöblom	1949	filosofian maisteri, kirjailija, taiteilija
Peter Simberg	1954	agrobiologi
Bengt Sohlberg	1950	agrobiologi, maatalousyrittäjä
Jan-Erik Stenman	1953	oikeustieteen kandidaatti, toimitusjohtaja, Eläkevakuutusosakeyhtiö Veritas
Sture Söderholm	1949	odontologian lisensiaatti
Maj-Britt Vääriskoski	1947	ylioppilasmerkonomi, talouspäällikkö
Lars Wallin	1953	ylioppilasmerkonomi, huoltopäällikkö, YIT Kiinteistöteknikka Oy, Pohjanmaa
Ann-Mari Åberg	1950	fysioterapeutti
Marianne Österberg	1960	oikeustieteen kandidaatti, varatuomari

Hallintoneuvoston tehtävänä on valvoa Aktian hallintoa ja antaa Aktian varsinaiselle yhtiökokoukselle lausuntoja Aktian tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja tilintarkastuskertomuksesta. Hallintoneuvosto päättää asioista, jotka koskevat toiminnan merkittävää supistamista tai laajentamista, vahvistaa hallituksen jäsenten lukumäärän, nimittää ja vapauttaa tehtävistään hallituksen puheenjohtajan, varapuheenjohtajan ja muut hallituksen jäsenet sekä vahvistaa hallituksen jäsenten palkkiot. Hallintoneuvosto voi antaa hallitukselle ohjeita merkittävässä tai periaatteellisesti tärkeissä kysymyksissä. Hallintoneuvoston puheenjohtajalla on oikeus olla läsnä ja käyttää puheoikeutta hallituksen kokouksissa.

Aktian varsinainen yhtiökokous nimittää hallintoneuvoston vähintään 7 ja korkeintaan 36 jäsentä kolmen vuoden toimikaudeksi kerrallaan. Henkilöä, joka on täyttänyt 67 vuotta ennen toimikauden alkua, ei voida valita hallintoneuvoston jäseneksi. Hallintoneuvostossa toimii puheenjohtajisto sekä tarkastusvaliokunta. Hallintoneuvoston jäsenet ovat Suomen kansalaisia.

Hallintoneuvoston hyväksymässä työjärjestyksessä on yksityiskohtaisempi määrittely hallintoneuvoston yleisistä tehtävistä, kokousrutiineista, kokouspöytäkirjoista, varsinaisista kokousasioista, hallintoneuvoston kokouksissa käsiteltävien asioiden valmistelusta ja esittelystä sekä raportointirutiineista.

Hallintoneuvosto kokoontui 4 kertaa vuonna 2010, ja hallintoneuvoston jäsenten kokouksiin osallistumisprosentti oli keskimäärin 82.

Hallintoneuvoston puheenjohtajiston ja tarkastusvaliokunnan kokoonpano ja tehtävät

Hallintoneuvosto asettaa vuosittain ensimmäisessä kokouksessaan varsinaisen yhtiökokouksen jälkeen puheenjohtajiston ja tarkastusvaliokunnan.

Puheenjohtajiston tehtävänä on valmistella asioita hallintoneuvoston käsittelyyn, käsitellä hallituksen raportteja kokonaisstrategiaa koskevista päätöksistä sekä käsitellä hallituksen jäsenille myönnettyihin luottoihin ja takaus sitoumuksiin liittyviä raportteja. Puheenjohtajisto koostuu hallintoneuvoston puheenjohtajasta ja varapuheenjohtajista. Hallintoneuvoston puheenjohtajistoon kuuluivat 1.1.2010–20.4.2010 Henry Wiklund (puheenjohtaja), Johan Bardy, Christina Gestrin, Henrik Sundbäck, Lorenz Uthardt ja Bo-Gustav Wilson. Ajalla 20.4.2010–31.12.2010 puheenjohtajistoon kuuluivat Henry Wiklund (puheenjohtaja), Christina Gestrin, Patrik Lerche, Henrik Sundbäck, Lorenz Uthardt

ja Bo-Gustav Wilson. Puheenjohtajisto piti 2 pöytäkirjallista kokousta vuonna 2010, ja puheenjohtajiston jäsenten osallistumisprosentti kokouksiin oli 100.

Tarkastusvaliokunnan tehtävänä on seurata tarkemmin hallituksen ja operatiivisen johdon toimintaa sekä raportoida havainnoistaan hallintoneuvostolle. Tarkastusvaliokunta kuulee myös ulkoisia ja sisäisiä tilintarkastajia näiden havainnoista. Tarkastusvaliokunnan jäsenet olivat 1.1.2010–20.4.2010 Henry Wiklund (puheenjohtaja), Anna Bertills, Agneta Eriksson, Håkan Fagerström, Gun Kapténs, Erik Karls, Jan-Erik Stenman, Sture Söderholm ja Lars Wallin. Tarkastusvaliokunnan jäsenet olivat 20.4.2010–31.12.2010 Henry Wiklund (puheenjohtaja), Johan Bardy, Anna Bertills, Gun Kapténs, Erik Karls, Gunvor Sarelin-Sjöblom, Bengt Sohlberg ja Lars Wallin. Tarkastusvaliokunta piti vuoden 2010 aikana yhden kokouksen, johon jäsenet osallistuivat 75-prosenttisesti.

Toimitusjohtaja ja hänen tehtävänsä

Aktian toimitusjohtajana toimii kauppatieteiden maisteri Jussi Laitinen, synt. 1956.

Toimitusjohtaja vastaa Aktia-konsernin juoksevasta hallinnosta. Toimitusjohtajan tulee huolehtia juoksevasta hallinnosta hallituksen ja hallintoneuvoston antamien ohjeiden mukaan. Toimitusjohtaja valmistelee hallituksen käsitteilyyn tulevat asiat ja toimeenpanee hallituksen päätökset. Toimitusjohtaja on myös Aktian johtoryhmän puheenjohtaja.

Taloudellisen raportoinnin yhteydessä käytettävät sisäisen valvonnan ja riskinhallinnan järjestelmien tärkeimmät piirteet Aktia Oyj -konsernissa

Taloudellisessa raportoinnissa sisäisen valvonnan peruseriaatteita ovat selkeät roolit, selvä vastuunjako ja kunkin organisaation osan riittävä ymmärrys toiminnasta sekä kattavat ja säännölliset raportointirutiinit Aktia-konsernissa.

Taloudellisen raportoinnin oikeellisuuden varmistamiseksi on lisäksi toteutettu järjestelmäpohjainen sisäinen valvonta sekä kaikkien olennaisten tiedonkirjausprosessien kaksijaakoisuus ja täsmäytys. Sisäisen valvonnan tueksi konsernin sisäinen tarkastus havainnoi ja varmentaa tietojen oikeellisuutta ja valvontatason riittävyyttä pistokokein. Sisäinen tarkastus raportoi suoraan Aktia-konsernin hallitukselle ja sen valiokunnille.

Aktia-konsernin taloudellisen raportoinnin operatiivinen organisaatio koostuu konsernitasolla toimivasta talousyksiköstä, joka vastaa muun muassa konsernikonsolidoinnista, budjetoinnista, tilinpäätösperiaatteiden päivittämisestä sekä sisäisestä raportointiohjeistuksesta. Ulkoinen ja sisäinen taloudellinen raportointi toimivat erillisinä yksiköinä, jotka molemmat kuitenkin raportoivat konsernin talousjohtajalle. Kuhunkin liiketoimintasegmenttiin ja/tai olennaisiin yhtiöihin näiden sisällä on nimetty segmentticontrollerit, joiden tehtävänä on taloudellinen seuranta ja analyysi.

Merkittävä osa Aktia-konsernin yhtiöiden juoksevasta kirjanpidosta hoidetaan ulkoistetusti kirjanpito palveluja tarjoavissa yhtiöissä. Kirjanpito palvelut käsittävät myös arvopaperi-, osto- ja käyttöomaisuusreskontran ylläpidon sekä tilinpäätöksen laatimisen kansallisten tilinpäätösperiaatteiden mukaisesti. Palvelut tuotetaan osapuolten välisten sopimusten puitteissa, ja ne noudattavat Finanssivalvonnan ja muiden viranomaisten ohjeita ja direktiivejä. Palveluntarjoajien kanssa järjestetään säännöllisesti kokouksia yhteistyön kehittämiseksi ja arvioimiseksi. Aktia-konserni on edustettuna palveluntarjoajien organisaatioiden eri tasoilla toimivissa järjestelmä- ja prosessikehityksen ohjausryhmissä ja elimissä. Konsernilla on suora omistusintressi kaikkein merkittävimmissä palveluntarjoajayhtiössä, ja se on edustettuna yhtiön hallituksessa.

Aktia-konsernissa tehtävät ja vastuut on jaettu niin, että taloudelliseen raportointiin osallistuvilla henkilöillä on vain hyvin rajatut käyttöoikeudet kyseisen liiketoiminta-alueen tuotantojärjestelmiin ja liiketoimintasovelluksiin. Aktia-konsernin talousjohtaja, joka vastaa sisäisestä ja ulkoisesta taloudellisesta raportoinnista, ei osallistu suoriin liiketoimintaan liittyviin päätöksiin, ja hänen kannusteensa ovat pääasiassa liiketoimintaan vaikuttavista tekijöistä riippumattomia.

Aktia-konsernin sisäiset raportit ja kuukausitilinpäätökset ovat rakenteeltaan yhteneväiset, ja ne laaditaan samojen periaatteiden mukaan kuin viralliset osavuosi- ja vuositilinpäätökset. Kuukausiraportit, joita täydennetään analyyseillä koskien poikkeamia aikaisemmista kausista, kustannusarvio ja suunnittelun alla olevan projektin sekä kutakin segmenttiä koskevat keskeiset analyyttisen seurannan tunnusluvut toimitetaan juoksevasti Aktia-konsernin hallitukselle ja johdolle, tietyille avainhenkilöille ja tilintarkastajille.

Aktia-konsernin taloudellista kehitystä ja tulosta käsitellään kuukausittain konsernin johtoryhmässä. Vastaava yksityiskohtainen läpikäynti tehdään neljännesvuosittain konsernin hallituksessa ja sen tarkastusvaliokunnassa osavuosikatsausten ja vuosikertomuksen muodossa. Tarkastusvaliokunnalle havainnoistaan raportoivat konsernin

ulkoiset tilintarkastajat tarkastavat osavuosikatsaukset ja vuosikertomuksen. Uudet tai muuttuneet tilinpäätösperiaatteet tulee käsitellä ja hyväksyä konsernin hallituksessa ja sen tarkastusvaliokunnassa.

Konsernitasolla toimii liiketoiminnasta riippumaton riskienvalvontayksikkö, jonka tehtäviin kuuluu mm. riskinoton periaatteiden, ohjeiden ja limiittien laatiminen, riskipositivien mittaaminen ja analysointi tai liiketoimintatason tekemien riskianalyyseiden validointi, pääoman allokointi sekä riskienhallinnan toteuttamisen valvonta linjaorganisaatiossa. Riskienvalvontatoiminnon päivä- tai kuukausitasolla johdolle ja neljännesvuosittain konsernin hallitukselle ja sen riskivaliokunnalle tuottaman raportoinnin tarkoituksena on käsitellä kaikki keskeiset riskipositiot ja taseen erät, jotka voivat olennaisesti vaikuttaa konsernin taloudellisen raportoinnin tulokseen.